

Nederlandse Vereniging van Dierentuinen
3^e NVD Wetenschappelijk Symposium 30-05-2018

Dames en heren,

Dank u wel dat ik hier vandaag aanwezig mag zijn. Het is voor mij een eer om te mogen spreken voor een zaal met mensen die elke dag zeer bevlogen met hun taak bezig zijn, of die dit belangrijke werk op de voet volgen.

Veel mensen beseffen zich het niet, maar de dierentuin is onlosmakelijk verbonden met Nederland en haar inwoners. Ik durf zelfs te stellen dat de Nederlandse dierentuinen op hetzelfde niveau staan als een stuk jong belegen kaas, een molen middenin een groene polder of de Amsterdamse grachten. Want wie genoot als kind niet van een dagje dierentuin? Ik ben in mijn jeugd veel in verschillende dierentuinen geweest en genoot daar van alle voor mij onbekende dieren en verdiepte hiermee onbewust mijn kennis over diersoorten, waar ze vandaan komen en hun gewoonten. Dit is niet alleen iets voor mijn generatie, want het bezoek aan een dierentuin was één van de eerste dagjes uit met mijn beide zoons. Met mij gaan er in Nederland jaarlijks vele miljoen mensen naar een dierentuin, waarmee de dierentuin onlosmakelijk verbonden is met de jeugdijaren van iedere Nederlander. En niet alleen jonge mensen zijn veel in de dierentuinen te vinden: ook andere generaties genieten in dierentuinen van een dagje uit.

Juist vanwege deze belangrijke functie van dierentuinen in onze samenleving, mogen we ons gelukkig prijzen met een organisatie als de Nederlandse Vereniging van Dierentuinen. Enkele weken geleden had ik een gesprek op mijn kamer in het Tweede Kamergebouw met Mariëtte van Aggelen, de directeur van deze mooie vereniging. Uit dit gesprek bleek ook meer dan eens de toegevoegde waarde die dierentuinen hebben. Want het is niet puur het dagje uit: het is zoveel meer. Al geruime tijd spelen dierentuinen – in Nederland en daarbuiten – een waardevolle rol in wetenschappelijk onderzoek, educatie en heeft ze een adviserende rol verschillende instanties.

Ik voer bijna dagelijks discussies in de Tweede Kamer over dierenwelzijn, waar dierentuinen zo nu en dan ook ter sprake komen. Gelukkig zijn er partijen die de toegevoegde waarde van deze instellingen ook zien. Tegelijkertijd is er een groeiende discussie over hoe we in Nederland om moeten gaan met dieren en of deze wel thuishoren in afgesloten verblijven. Soms ontstaat de neiging om hierin door te slaan en de goede dingen uit het oog te verliezen: dat is jammer.

Ik zie een grote toegevoegde waarde voor dierentuinen op drie thema's: educatie, wetenschap en natuurbehoud. Om bij de eerste te beginnen: zoals gezegd leren diverse generaties Nederlanders bij elk bezoek aan de dierentuin weer iets over onbekende diersoorten. Maar dit gaat ook verder: door het vergaren van kennis ontstaat ook liefde voor de natuur wereldwijd en de wil om je in te zetten voor het behoud hiervan en waar kan te verbeteren. We horen regelmatig dat diersoorten in het buitenland worden bedreigd doordat hun leefomgeving wordt aangetast: denk aan ontbossing en klimaatverandering. Hoe kan je mensen hier beter bewust van maken dan de dieren te laten zien waar het om gaat? De tijd van een bordje bij een verblijf met simpelweg een naam van een dier erop is voorbij. Dierentuinen doen meer en meer om haar bezoekers ervan bewust te maken van de afkomst van het dier, hoeveel er wereldwijd nog in leven zijn en of het dier bedreigd wordt. Als relatieve leek wil ik jullie oproepen om hier mee door te gaan en waar mogelijk uit te breiden: laat zien waar de uitdagingen in Nederland en wereldwijd liggen en wat eraan gedaan kan worden. Durf te prikkelen en uit te dagen, ook al is de boodschap die je soms moet vertellen niet leuk.

De grote rol die dierentuinen spelen in de wetenschap blijft nogal eens onderbelicht. Te veel mensen zien dierentuinen nog steeds als een park waar je aapjes kunt kijken. Dit terwijl Nederlandse dierentuinen samenwerken met een groot aantal universiteiten in binnen- en buitenland. De rol die jullie spelen in het kader van soortbehoud en fokprogramma's is buitengewoon en onmisbaar. Zoals net al aangekaart: we hebben nog steeds te maken met uitstervende diersoorten. Op de majestueuze steppes en de soms ondoorgrondelijke oerwouden vinden we steeds minder soort en aantallen dieren. Maar het is goed te bedenken dat dierentuinen een grote rol spelen in het bevorderen van het behoud van bepaalde diersoorten. Het gaat zelfs zo ver dat

voorbeelden te noemen zijn van gebieden waar een bepaalde diersoort was uitgestorven, maar waar de dieren nu weer leven: mede dankzij dierentuinen die het tot hun taak hebben gemaakt te zorgen voor het behoud en het vermeerderen van dieren. Internationale samenwerking is hierbij de sleutel en het is goed om te zien dat hier reeds op ingezet wordt. Ik zou jullie willen aanmoedigen hiermee door te gaan en nieuwe manieren te ontdekken om deze samenwerking verder te brengen. Blijf doorgaan met het zoeken van nieuwe verbintenissen, ook met bedrijven en organisaties. Hoe meer mensen aangesloten zijn bij, en overtuigd zijn van, jullie belangrijke werk hoe meer er bereikt kan worden. Want zoals gezegd: dierbehoud stopt niet bij landsgrenzen: dit is een wereldwijd probleem dat wereldwijd moet worden aangekaart. Er moeten wetenschappelijke oplossingen gevonden worden voor grote vraagstukken: hierbij is alle hulp en alle inzet nodig.

Deze wereldwijde inzet is ook nodig op het gebied van natuurbehoud: te vaak zien we dat aantasting van leefomgevingen de oorzaak is van problemen in het behoud van diersoorten. Kaart dit probleem aan waar jullie kunnen en leg verregaande contacten met organisaties die zich inzetten voor het behoud van flora en fauna.

Niet alleen in Nederland, maar ook in andere landen wordt de discussie gevoerd over het behoud van biodiversiteit en het meer ruimte bieden voor natuur. Organisaties als die van jullie kan in deze discussie een grote rol spelen: want wie weet meer over soortbehoud, leefomgeving en de huidige problemen dan jullie? Dus: wees niet bescheiden, maar laat jullie horen! Voeg je in de discussie zodat er goede oplossingen aangedragen kunnen worden waar iedereen in Nederland van kan profiteren.

Ik wil graag afsluiten met een laatste oproep, die simpelweg is: hou ons op de hoogte. Zoals ik zei wordt er in de Nederlandse politiek steeds meer gesproken over dieren en bijbehorende vraagstukken. Te vaak zie ik dat bij deze discussies er vraag is naar meer informatie. Alleen als we op de hoogte zijn van alle aspecten van jullie werk zijn deze discussies op een goede manier te voeren. Er ontstaat nogal eens de neiging om in debatten alleen op de negatieve aspecten van een vraagstuk het licht te werpen. Dit terwijl er zo veel goede verhalen te vertellen zijn. Dus ook hier wil ik jullie oproepen om niet bescheiden te zijn: vertel vol trots jullie verhaal aan de politieke partijen, ministeries en alle anderen die het willen horen.

De e-mailadressen van alle Kamerleden zijn te vinden op de website van de Tweede Kamer. Ik durf namens al mijn collega-Kamerleden te spreken als ik zeg dat wij het helemaal niet erg vinden om zo nu en dan een mailtje te ontvangen waarin jullie ons informeren over alle geweldige dingen waar jullie mee bezig zijn.

Zoals gezegd: dierentuinen horen bij Nederland en hebben een onmisbare rol, niet alleen hier maar wereldwijd. Hoe mooi zou het zijn als we er samen aan kunnen werken dat steeds meer mensen jullie werk leren kennen en erkennen?

Dank u wel.

Tweede Kamerlid A. Weverling (VVD)